

Empressmuseum

Rpp 36

Տ ԱԵՊՑԵՄԵՐԻ (24 ՕԳՈՍՏՈՒ)՝

1853

ԳՐԱԴԱՐԱՆ - Կայունուր Անդրադաս եղբայրական թագավոր և Ապօպէտական մասնակիութեան հայոց առաջարկագործութեան համար:

իսպանական քաղաքացիությունը և Արքայության գլուխացությունը կազմակերպությունը պարզաբանվել:

ԱՅՐԻՄԵԼԻ. ՎԵՆԵՐԱԿԵՐ մէջ շիռթունը կապուած ՏԵՐՈՒԹՅՈՒՆ. Ե այսուհետ

ପାଇଁ କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

ՀՈՒՄԱԾ. Եկեղեցուկան սրբնաց այլ
վրայ ու հառին:

ՅՈՒՆԻՎԵՐՍԻՏԵՏ. Յարդիմի եւ շահեցի պայման սրբելով : Այսու դրա մասնաւունքը կատարուած է :

942313

Հյասթագրին Փարփփի մէկ թղթակիցը հետեւ
առջ կը գրէ : Կը ուսւի որ կայսրը Տիեզիքէն Անդվառ
ու Չառշամբի Շամբարը պիտի երթայ , աս օրերո
Տիեզիք դանուով որին ա ծախտուտն տակ եղաղ
նուասորմիզն իրեն պիտի լիներանաց : Վաղցիսայի
լուսուն ինցող գետապանը Տիեզիք եւած է : Կը կար-
ծուի նուև , որ կայսրուն մին այ իր ամենաուշն հետ
պիտի երթաց :

— 127² նշն թղթակիցը Օդաստոսի 27ին
Փարփեխ կը զբէ: Աերջապէս Անդէւշ աւելցեան
ինպրըն մէջ կը բռնած լուսինքը կորդիրք՝ այսօր
կը ծանուցանք որ առնենքան մեծափառ վէհուգեալը
ու ինչնայի և աղովքին առաջարկութիւններն ընդու-
ներ է քանի մը թէ թէւ դրսիստութիւններավ: Ա
թէն կոչընակ եկած տղիկութիւններն առ լուրջ
կը հաստատեն, ու ամենն այ միակերպ կապահագ-
շընեն թէ յիշեալ դրսիստութիւններն ամենն իւր
անոն առաջ անուն ու հայուսանակ առ ձիւն առաջ

անձնի բաներ չեն որ խալազարդու լու ծմբեա որպէսը
զնեն ու մասնաւմնցին վասահ են որ Առառաջապահ իր
համար ժիշտութիւնը պիտի ուսչ : Բայց առ փախան-
թեաց թիւ ըլլակը մինչեւ հիմա ծանօթ չէ : Ար-
ուսք նաև թէ լինելը քանի մի ոռուսական գնդերու-
տի զարգացութեան վասն է : որպէս զի հաստանդու-
որդին պիտուրութիւնն արտաքը կարդի գե-
պանն իր համբաւու վայ , Դումուրի իշխանութիւննե-
րին անցած առեն , ու աստիճան բանակի շահերու

— Փատէն իր եւաշի մէջ եղաղ թղթակցէն օգոստոսի 12ին լուր առնելով կը ծանուցած թէն ևսէսի գնդերն աղդէն իշխանութիւններէն եղալու պատրաստութիւնները կը տեսնեն։ Առաջ հրամանաւորք Մոդաւիզիի կառավարութեան ծանուցած է եղեր որ իր ազատախոս եւս քաշուելու առեն իր փառադները քննի մը բժիշկների քայլքին հիմքունութիւնները մէջ պատրաստութիւնները թղթակցէն օգոստոսի 24ին կը գրեն որ որ մը յաւաջ պէշիքնեն անդպիսիկան պատրամարեր շոգենու գալով լուր տարօնած ած ըլլայ որ Տէօնաս ծով մարդութիւն տօնէ եղաղ նաև ըլլ Անգլոների և իր մէկուն ան դույնածոյը պիտի մանեն։ Անսարակցու

զագդիական նաւասարման ալ նոյն առեն ուշիք
պիտի թողար. և առաջն պիտի դառնայ:

— Կըմութեան ու կրտի պաշտոնեան գ.ք.ք.
աբքեղիսկորսուաց ու ևսիսկորսուաց շըմաբերական
թուղթ մը խաւրեց, օրուն մ.ջ. կը ցոյցընէ թէ ե-
կեղեցական երաժշտական կորորնցուցած է իր ան-
ձանու թիհան և կարագիրը՝ որն որ ըստ հին աւան-
դութեանց անօր սեպհականուած էր: Աս զեղդումը
պիտաւորաց մասնաւոր զատառաց պահութեան
ու պարագաներուն ով որ է առաջ, որ եկեղեցին շատ
անգամ հարկացրած է հանդիսաւոր օրերը թաւորնե-
րըն երդեհ զարնազ, երդիւ, երգալուս ու նուա-

գոյացքար կամ նշութ : Աս զեղծ մաս առ օւն առ ներլու
համար իբրև : Պարզ է իմացաց նու ազատութն ա-
ռ աջնորդութեան առկ վարժոց մը կը դրուի, որուի
մը ամեն երդիչները, գասիր դայիիններէն սկսած
մինչեւ Նու ապացացարաբն ըր, որոնք կ'ուզեն երեւակ
զիբենք եկել զիցական երտէշութեան առաջ, հար-
կաւոր կրծի մերին պիտի ընդունին, Ժ. Ճ. Գ. Գ. Գ.
գարուն վարպետ երածիշաներուն անուանի շարա-
գրածները սորվելով : Ըստնի վարժութէն ելած ա-
նուանի վարպետներն ու երածիշաներն ալ նշն-
գործքին մէջ պր. սիստեմներին կայանեան շափ-
իրենց սկզբութիւնը պիտի ընկն : Այս իսկ տերու-
թեան պաշտօնաբանն առ ձևութիւն թիւն 5000 ֆր.
տարեկան ոգնութիւն պիտի ընէ, կրօնի պաշտօնա-
րան ալ տարբ 48,000 ֆր. պիտի տայ . առ վերը
գումարին նաև ֆր. որուի որուի ան պատահներ-
ութն, որուի աջող ձիբք ունենալով գրիս ու ու-
նալիքին ընդունելու արևանի են : Եշխարերականին
միջը պաշտօնեան եպիսկոպոսներէն կը խնդրէ որ
իբենց սկզբ թիւն ընկն առ ձեռնաբիութեան մէջ,
որն օր մեծ օգաւա ունի թէ կրօնքի ու թէ երա-
ժուառական արուեստի :

፲፻፭፻፲፻

Հաւանութիւնը պիտի տու : Բայց աս փականութեածց մէջ ըլլազ մինչև հիմա ծանօթ չէ : Կը տու նաև թէ վեճը բանի մը ուստահան գնդերու անգիտութեան վասն է , որպէս զի կուտանդնու պաշտէ պետքորդ երթաղու արտաքը կարգի գետապն իր համբուն վայ , Դանուբի իշխանութիւններէն անցած առեն , ուստի բանութիւ շատութիւն : — Փատէ իր և աշխ մէջ եղազ թղթակցէն Օ-

զոստուի 12մն լուր առնելը կը ծառացանէ թէ
Խաչի գններն արդեւ իշխանութիւններէն եղելու¹
պատրաստութիւնները կը տեսնեն և ուստի հրամանա-
ութը Մորտախոյի կոտաքարտութեան ծանուցած է
եղեր որ իր ազատահան՝ եւս քաշուելու առեն իր
վեանդիները քոնի մը Ծիչիննըով քայլեն հր-
անգամոցները թող տայտ միուր ունի: Այս լատ-
երն Մորդուն Օգտուոսի 23մն կը գրեն որ օր պի-
տուաջ Պէշիբէն անդ վրական պատրամարեր շոգե-
նու քայլը լուր տարօն ու ած ըլլայ որ Տէօնաւա ծո-
վարութիւն տակ եղաւ նաև ըլլ Անգուստի երի մէկին
այս ան դու ան ծովածով պիտի մանեն: Անգուստի

— Վարելուան Հնդկասահին ստացուածն ընդ-
հանուր կառավարը, նյոյ կողմէրը բրուելու, երկամի-
ուղաց սուսերադիր մը շնչած ու Լուսուն խաւրած
է, որ հօն նոյնը քննուի ու հաստատի : Առաջար-
կուած երկամիւղաց գնին սիրուը Կայիշաթայէն պի-
տի ըլլաց, որն որ կառավարութեան միջնավորն ու-
ղին համուր կառավարութեան բնակութեան տեղն է : Աս-
ձամբան Գանգեսի վրայէն Կայիշաթայէն 180 ա-
դրիական մզն հնուու Թայնիշալ պիտի համնի, ան-
կէ գետին աջ Եղիքըն վրայ միջւու Փագնա պիտի
երթաց, պիտուրէնին ճառերէն պիտի անցնի ու Ալլա-
Հապատէն անդին, ուր Գանգեսի վրայ հաւարկու-
թեանը կը դադիր, Տուապ պիտի անցնի ու գետի
Ալլա ու Տէլի պիտի երթաց Կայիշաթայէն միջւու
հօն երկութուղին 1100 մըն պիտի ըլլաց : Անկէ-
անցնին գետ և Լահոր ու Փեշավէր պիտի երթաց, որն
որ եթէ գրուս ելլէ, ինցուի ձորը Գանգեսի նարին
հնու կը կապուի : Կայիշաթայէն Տէլի դասող եր-
կամիւղացն հետո Պունայէն եկող օրիի երկութու-
ղաց գիծ մը պիտի մասնաւ, որով Կայիշաթայէն Ա-
րուու ըլլուեցաւ Ճամփորդութիւնը շատ օրմբ կը
կարծնայ : Մատրաս ալ երկութուղաց միուղ մը պի-
տի ունենաւ, որն որ 700 մըն գետի ի արեւուուր
քայլեն եռեւ՝ երկու միուղ պիտի բաժնուի, որոնց
ամի կորմինը Մարապարի ծովիցըքը գետ ի Գարի-
գուպ, իու աջ կովմինը պէլարի ու Խունայի վրայէն
զեւի ի Պունայի պիտի կոյ :

նուանեմ, Ավթադրելով որ Առևտութան ճանուկ խորհուրդ (arrière pensée) մը չունի ու իրական կամք ունի քիչ մը օրինաւորակթեամբ վարսելու:

— Պայմանը ուրիշ բանի մը քայլ մուգդրաթթին կ'ընէ, որն որ ռաւսական-սամաննեան խնդրոցն հետ շնչըթին կապ ունի, պայմանը Դանուքի բերնին վիճակն զրայ: Առվելացի ջուրը, կ'ըսէ, նարագոյն ընկույն սպառելով՝ 61/2 ուր խօսութթիւն ունի: 160 տորենի նաև եր Ռուսոց նաւերուն թմբին առջև արգելուած կ'ցած են, այս նաւերուն նաւազներէն շատերը այս տեղը ծախինեներէն պատճեաւոծ անդին մեռան: 20—30 ուր խրած էն: Գեալ մաքրելու մեքենաները դատարկ կ'ը կ'ենան, ու այս իսկ և սորբոցի նաւերը զետու ի վար չեն կ'ենար նա, ել: Ասոր համար արդէն շատոց ւլուստիւ ու Անդզիա Պետրովուրդի գահընն ացք արաբութիւններ ըօթի: Խուսասատանի Գանուդի բերտուց բանած գիրը բարձրացն օրինաց գէմ է, ինչու որ ամեններին իրաւունք շանի հոն բռնած կ'ենալու: Դիմենք որ գետը նաւարեկները ընկերնեւ համար պէտք է շարանակ տակը շեղը ջուած ցեսը մէկդի առնել, զօրն որ կ'ընեն ամէն նաւերը ետևենին երկասիի ծանր տափան (Պարոշ) կապած, երբ որ նոյն տեղը Օսկենեան պաշտօնաւատերները կը հոկեն: Այս առնեն ըրին խորութիւնը առ հասուրակ 16 ուր էր: Ասոր հակառակ թուսաւան Անդզիւրէն շօգենքար մէքենաց մը ընդուել տուաւ, որն որ ուժի բնն անգամ գործածուելէն ենի, այլ իբրև: անդզորդածելի Օսկեան խաւրուեցաւ: Առուստուանի առ Նիւթին մէջ ունեցած քաղաքական ակտութիւնը մեկնաթեան կարօն չէ: Այս պէտք է մասնել որ մէրցի տարիները քայլ վայց 215 անդզիական ու 150 ուրիշ նաւեր Գանուդ կ'ը մանենին առ առնեն առքի 5000 ագեռ, բաւական կ'ըլլար զետոր նաւարկելի ընելու համար երկու շոգենաւ, բանեցըրենիրու: Վարիկա անանի նիւթի մըն է, որուն մէջ Աւարիս ու բայրը Գերմանիան մաս ունի ունաւ Կազզիս ալ կարսութեան ատեն նոյն կողմերէն մէջ պաշար կ'ընցանի: Ասոր համար այս քանացքին պահպանութիւնն ընդհանուր և բրուկական շահուն կը մէր բարեկը ու անձնական բան է նոյնը մինակ մէկ տեսութեան մը յանձնել, որն որ անոր աննաւարկելի ըլլաշէն իր շահն ունի: Տէրութիւնները պէտք են կ'ամ յանձնարարական ժաղավը մը ժողվելով Պանուդի նաւազնացութիւնը քննէլու համար խրկել ու զանիկան մաքրելու հուր գաշներով վարձու առնել, ինչու որ ամեններին նիմ մը քայլ, որով մինակ Պուստուանի իրաւունքը տրուի Գանուդի բերնին վայց (ի բաց առեալ Քիյիս ըսուած կողմը), եւ իսկ ուրիշ ձամաց մը բռնել, պայման Գանուդի մը վայութիւններն ալ առնել յարմար ուրիշ գլխարկներ պիտի զնին: Ասկէ զամ ընացքը (պէտի) ձգելու կամ չձգելու զայց մէծ մէջ կ'ըլլայ, զինուորական մէներն առ նիւթին մէջ իրաւու հետ միօրան չեն: Խորածուն ծերերը կը համատան թէ անդզիական զինուորին նկարագիրը վերն ընթուիքին վայց մուզը լուսուն վայց կայսցու է, իսկ երիտոսարդները կը ովնդ են թէ ընչայքը զգնուառը վայց շ'ընէր: Աւելի շններուն կողմէն կը յունէ նաւու Անդզիայի Անդզուն թուութեան ըրպիրը ու կը ցաւցնէն մէն ընչայքը, որն որ ինչպէս ապացուցուած է, որ մատգիրները կը ու պայման վատասուց վայցն ընչելն է կը պաշտօնան, Հարիկա վիտուրաց թօքնն ալ նշանվես սպասակար կ'ըլլայ: Կրտսար անելին, որն որ զենց չիպեղեցկացներ, ու ամեն առառ իրավանելիուր անդզիացոյն ուսաւուանուն զանգան է ու որուն մէդի տուած պարգևներն են արցոյի ցաւ, թօքի բորբոքում... կը պոռակ երիտոսարդ վինուորները: Անդզիա կը կ'որսուի կ'օր, կը մրգնան ծերերը: Սուխայն Անդզիացիքը յաս ամագցն անոնի խրսու չեն ածիւունը: Ասոր համար շարանաւանք, Երմոր քանի մը տարիէն անդզիական մարտքները ցամաք երկրին մօրուքներուն վայց շոյք չ'եւան ուստի:

三三七七七

ԱՌԱՋ. Օգոստոսի 24. Ամսայ 22ին հայի արքիթեան պատճառուա հացաբործաց գեմ՝ պղեաոյլ խռավութեան զցցեր ու սպառեայիքներ եղան։ Կառավարութիւնը զցրաց ձեռքով խռավութեան զցրիա օրիները բանել առաւ, որպէս ազնւեկն ալ գառնեա։ Առաջին մասունքն անոն սպառեա առ

պարքը պահեց բան մը կուզէ յոցընել ու սպառես
կը զբէ . Ա. տար (2355) կետորին ետքը Ժամը 1 ին
աղքամ ու ողբարևեփ ժողովրդեան մը չեն Պատրիք
պաշտօն առջև կամուց գունդ մը ժողովրդեան . Եւ
սղութեան դէմ կը քանդատէր : Ունակը անդզոյն կա-
ռավուրեն գաղցն , առաջը քիչ մը ետքը նորէն հան-
գարառ թէ եամբ եւ գարձան : Անկէ եոթը ամբոխը
չորս կազմը ցրուեցաւ եւ զիմանրանը հաց եւ ու-
տեմիք ծախող վաճառ ականաց խանութմներուն առ-
ջեւը կը պատր եւ հացին թաղոր 1 միջեւ 2 մ-
տեւնի եւ բերան գէմ կը բոցքէր : Բաղմանմինը
շատուալով՝ ցորենախամառներուն դէմ ու զնաց
պերեւար թէ առանց մէջ անհարգաթէւան ամեն
բան պիտօր անցնի , բայց մէկենիմէկ՝ ունակը , որուց
մութն իրենց պարհիք առնելու կը նային , խորին մը
գրգռեցն որ երթան քանի մը խանութ կուրածն
բանան եւ վաճառ ականները սուրուեն որ հաց եւ
ուտելիքը նուազ գնով ծախեն : Ասկէց զաւորից
բան չպատահեցաւ :

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԵՐԱՊԵԴԻ

ՀԱՅՈՒԹ. Օգոստասի 22: Հոսուցի լրացիքը Արքա-
զան Քահանապետան համաձ առ աքելական նաևն կ-
մը կը հրատարակէ, որտ պիտուան կը լրանց (Se-
minarium Բայո) անուանի կղիլրականց վարչոց
մը կը հաստատէ:

— Այսուհետեւ առ լուսական օրադիրը կը ծանուցանէ
լիէ մեծալույշ Լուիֆի Ալեքրաբին, որն որ արտաքշ
կարգի Ներկողական զօրծքելուն ժողովրդին դիւա-
նագպիրն է, դեռ ի սիէննա ճամփայ ելու ։ Կը-
սուի թէ առ ճամփորդութիւնը միաբանագրոյն ու-
րոշման համար է ։

— Հովանոսյի արտաքից հարդի բնականը որ. Լիկանիվելու իւ որոշանքը լընդունելով՝ Համեցարձաւ։ Ի ինչանիվելով՝ Հովանոսյի եպիսկոպոսներուն ընթրու երգման ձեւին և անոնց նիւթեականնամերու տեղը զնն նկատմամբ քանի մը էական շափուղութիւններ ընդունեցաւ։ ոսկայն եպիսկոպոսական ու աբբեակիցողպատիան ամենաներուն արխունները նոյն կը մնան։

— Պէտք արագին պատճեն կը գրէ : Ա-ամեն
պետական կազմակցութիւնը հու նորէն քարայր
կան ցցց մը կազէր ընել, որն որ Օգոստոսի մէ-
ջնը պիտի մկնէր : Յէ պատարձուներուն ինչ քաշ-
քն մէջ քաղմանժիւ մածծնենու պատց տնօւորներ

կային, որոնց յաջորդելով Տիբուրիոն եղալ չունեած ներքուն մէջ սպազել Հաօմ ու կրցան մանելու ։ Կայ օրերը Հասարակ ուսմաքաղեական ոճուն գրաւած ու նորը թագթի փոյ տարատե մասնենեած յոցտարարութիւն մ' ու կը շընէր շատերուն ձեռքը ։ Բայց պաշտօնաւերենք պատուհան ժամանեակին դրամակցութեան փոյ աւետեկութիւն տուին ։ Կրան մէ դր

卷之三

ՊՐԵՄԻԱՆ ՀԵՐԱԿ ՀԱՐԱՍՅԻՆ ԿՈՎՔԸ 9 քառականակությամբ առ 15 (XV) պետքած տեղական իշխանութեան

մի կայ, որն որ քիչ ծանօթ է. առ տէրութիւնն
վասորըց կը կոչուի և Աւրել քաղքին հպիսկո-
պոն անոր վէհապեսն է, թէպէս նշն երկիքը 24
հոգի բազկացած խորհրդ մը կը կատապարտի-
Քաղաք Բարեւնիւն ըստիցն Օդ ուստ. Ին նոր իշխանին
հաստատուիլը կը ծանուցանէ, ուսից մէջ ալ յու-
լորդը կը բաշենք: Խափսկոպասն Անորքաց երկրն
ու հմանենիր զ ոմքն եւ հոն առհմանապրոթիւնը
հաստատուն պահելու և Գաղղրացի ու Ապանիցի
մէջ եղած Ճորերուն չեղողութիւնը պոշտապանելու
առգրական երգուն ընելէն, եւ ըստ առլորտթէան
Անորքացի մարդիկներուն իր մասնին պազցըն.
Են ետեւ, հոնուն զի վարիւն ուսք երաւ ու բարձը
ձպինը պատուց ակեցէ Անորքացի իշխանը, ժոր-
գարդն այ նոյն խորհրդ կրին: Անիկից ետք զնէ
գահեները զարիւնելու եւ հրայտն պարզուելու. ա-
տեն, հանդիսութիւն ամբ յառաջ կ'երթար բոլոր
քաղաքներու: Անորքացին զինաւոր տեղը կանա-
չի դիրով շնորհած մասունելու բազմութիւն քի-
կար, եկեղեցականները հոն ընդունեցան ու ճան-
շան վեպսկոպասն իրեւն իշխան ու Ըժեռ Շուռուադ
երգիւով՝ եկեղեցն տարին: Եկեղեցական հանդի-
ութիւններէն նոր՝ նոր իշխանը խորհրդ ոյ դպար-
ուր զնաց և հոն նոյն երկրին տէր անուանուեցաւ:
Երկու նույս ասոր վրայ ակեշտակագիր մը գրեցին,
որուն 24 վկաներ ալ տարապերեցին: Նոր վրա
հացերոյն մ'եղաւ, օրս ան մէջ բատ հին առգրա-
թենան հիմբերուն թիւը 78էն տէլի չէր. նոյն ա-
տեն գիւտարկներէն մէկը արծաթէ զրամանլ իշտոն
պիսկ մը տուաւ իշխանին, իբրև տուրքի պար-
տաւորութեան նշան մը. իսկ իշխանը նոյնն ուն-
ելով՝ սեղացն մողովզապետին յանձնեց որ ալ-
քատաց բաժնէ: Աև մեծաննանթիւնը զամենիք ու-
րախուցուց: Խափսկոպասն Տիմա բոլոր իր իշխանու-
թեան երկիրը կը պարտի, օրպես զի իրեւն իշխան
զ առաջենաց իշխանականը ըլլայ, իբրև եպիսկո-
պոս ալ զրոյն ուսց:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԱՐԱ. Օգոստասի 24: Նրկրորդ սենեկին երեկուան նամակն մէջ եկեղեցական օրինաց վրայ դարձնալ մէջ ըլլալը՝ 28 քուէի զէմ 40 քուէով եւ բրոդ յօշուածն այ ընդաւուեցաւ: Եղան սրբնարձի խնամապ յօջօրդն և: «Եկեղեցական հասարակութիւնն եւ բրդիայացընող եկեղեցականները, կամ ժաղացըներու ամծու կամ նատելու անզ մը չեկրառ հասաւատուիլ, որոշուիլ կամ մէկ անցէ ուրիշ անզ մը փոփոխութիւն, առանց կառավարութեան կողման հասարակաց հանդարարութեան համար նոյն տեղու արեկ զատուելու կամ ընդունուելու: Կայ օգատն համար թագաւորն իրաւունք ունի առ օրինաց հասարակութենէն եւոքը, մինչև մէկ ասպիրի, նորին որացում ընկնու ան տեղերուն կամ ամծուներուն յարմարութեան վրայ, որուն 1848ին այս մինչեւ մէն եւոքը տուանց թագաւորական հաւասարութեան հասաւուեցաւ, որոշուեցան կամ փոփոխուեցան: Կր. Շաբաթն առ յօշուածոյն սասամի դէմ կը դնէ որովհետեւ, եկեղեցական աղառութիւնը կը դափնի: Կը ըստ, եւ անոր զարութիւնն որէ որ կը կարէ: Կազմութեան պաշտոնն ուն կը ջնայ ցուցընել որ ան յօշուածն ամէնեւուն նոյն յատկութիւնները չունի: Կը ծանուցուն թէ կառավարութիւնն եպիսկոպոսոց իրական անշաղուն վրայ գէտ շիգնեսը, բայց անոնց ամծուացն անշաղական որոշութեան վրայ պէսք է որ եացէն խռանեցութիւնները ըլլան: Կառավարութեան հարկաւոր պարու մին է, կը ըստ նոյն պաշտօնեան, ամենայն օգտանենը միարանել, և զահ է որ նոյն հարկաւորութիւնը հոսմ ալ տեսած է: Հոսմ խոհեմութիւն համարած է որ Աւրիելիք արքեպիսկոպոսն ու Հասպիմի եպիսկոպոսն իրենց ամծուները նոյն քաղաքները չդնեն: Եւ անոր համար հոսմ ոչ կ'ուզէ որ հասարակաց խաղաղութեան վեստ մը Համեմի: Խագաւորին ամէնէն առաջնու գործքն է Հանդարարութիւնը պաշտպանելի! Հակից զամա՞ Հոսմի հետ զաշնազընեթիւն մ'եղած չէ, որ ինք իրեն եպիսկոպոսի մը ամծու հասաւածէ, ուր որ իրեն աղեկ կ'երեւաց: Կայ պաշտօնեան կ'առելցնէ թէ կառավարութիւնը օրենքը հրասարակութիւն ենու, մուր ունի ուղարքաւ: Եկեղեցւոց եկեղեցական զբունքներուն չեն խօսացին:

լու օրինաց պաշտոնական համաձայն։
Դրիս յաջորդ օրեւնութիւնը աչ պաշտօնէից քանի
որ ծառափառ թիւններէն եւուս անփափին ընդու-
նուեցան։ Յազ։ Գերորդ։ Այս ղեցականներն եկե-
ղեցական հանդիսութեանց համը հասարակոց առ-
ուուածաբն պաշտօնան համար որոշուած զբեսունե-
րը, ասուածաբն պաշտօնը կատարուելու շենքին
կամ աւելացն մէջ միացն եւ կամ հան ուր ար հրա-
պարտիկան ասաւածաբն պաշտօն կատարիլու (161
տար, Համբաւ) վեց տարեաւ է, կոնան հայով։

Ասդ, էւերգը, Հրատապահական ու Համարտիաց առաջարկած պաշտոնածան շինուելոյ շենքն ահ զ, որ որ ուրիշ շինուած էկեղեցին մը 200 կանգուն էն և ուս պիտի որ ըլլց, հասարակաց համբարտութեան խաղաղութեան նկատմամբ պիտի քննուի : Ժա քառորդ նոյն հասարակութեան ու զւյուն պաշտօնա աերներուն խորհուրդը լսելէն եւսեւ, աև զը կ որոշ ընդուրդ յագուառնցն նկատմամբ երեք պատիվուած թիւներ առաջարկուեցան, բայց անսնցմէ մէկը նո թիւն եւ առանուեցաւ, երկրորդը մերժուեցաւ ու եր րարդը միայն լինդունուեցաւ : Նոյն յօդուածը քի մը պահպանութեամբ պայուղես կ ըստ, “Եկեղեցակա տաներուն ու Տաճարակաթեանց կամ առանածայլ պաշտօնած համուր զանգակ զաբներով էկեղեցի իրենց՝ հասարակաց համբարտութեան ու կարգաւութեան համար կրնայ արգելուի, բայց աև հա սարակութեանց մէջ, ուր ոչինչայլ հասարակութեանց էկեղեցիներ կան եւ ոչ թէ մէկ էկեղեցի մոյն, :

ՅՈՒՆԻՎԵՐՍԱԼ

Աթեսէ, Օդաստափ 19: Ա երբին սրերս հայւման
երկու օրէնք հրատարակուեցան, օրունք հայրական օր է
բայց առավական չեն: Վաշինը՝ մինչև Գեղարքունիքի
ՅԱՅ երկրին ցորեն հանելը կարգել, եւ Ներ-
խովելու ատեն՝ Եղիշին մաքսը խիստ կը նուազցրն է:
Երկրորդը՝ առ առուց Փետրուարի 23-ին կորցնեն
ին շամշեն վայ գոռած օրէնքին ժամանակը մ.
առարան համար կ'երկրացընէ, եւ նցին օրինաց հա-
մացյա շամշեն դուրս հանելու մաքսը նցին բերք-
ատիւն ու զրանի առանձիւն ենքը պիտի վճարուի
շամշի կամ՝ աւելի ալելի ըստը համար՝ խոզը
հրանեցութիւնը, պին որ գինացն որպիսութեան ու
քանակութեան վայ մեծ ազդեցութիւն պիտի
ընէ, առիթ եղան, որ զգնութիւն մը հայրուի նշ-
ընթերք հշակովներուն ու նախավերուն, որպէս
ու առ օրէնքով որշափ կարելի է նէ իրենց կորուա-
որ հաւագի:

— Կըսուի որ կամ ավարտին և բրդորդ ապց այն դրամանեղան մը կը փափաքի հաստատիլ, եւ առ այս գըստի ան երկու միջնո՞ւ ու առաջի՞ն զնել, որն ու արտաքի անոնչ իւս սաստանի մէջ ազած ձերնելի թու (Խաւերակ) հսկուս եղող վաճառականն ի հայրենեաց ոյս խնդիրանասանի հասակով թաղաց ած էր: Ես մարդո իր կատերն մէջ որոշած էր ու ան զումարը Պետրորուրդ կինոյ մինչև որ Զանա առնե ապասի ու թափառութիւն ըլլայ: անմի ետեւ նշյալ գոմարին շահովը ծովակոն արտեսո գորոց մը կամոցուի, ուր ուանակողներն աստից սաս մնարկու սորտին: Նշյալ մարդուն ժամանցներն ականին զէմ բաղդիքին եւ անոր համար բան ընտելեան տակ թաց, թեպէտ եւ պատիերոց հիւպատանին յանձնածած էր (Պետրորուրդ նշյալ ան Յունաց գեսակն կամ հիւպատո մը ըլլարու պատճառաւ) որ նշյալ գոմարը պատանցէ ու հաւասարու իրին: Ես խնդիրը մինչեւ Հրամակ այսպէս մացած էր, և նորմերս կայդը գարձեալ նորոգի ու հրամայեց որ նոյն գոմարը Յունատանի իրիսի ներունի Ալարապիս իր հիւպատութեան տակ Յունատանի ու առաջ երթուլ, բայց մէկն լուց որ կամացը զէմ կը գործուի: Թեպէտ ճամփոյ ելաց բայց մինչեւ քանդայ հասաւ ու հոն մուաւ:

— Երեկ ժամը Անս խնամ՝ բոց վայրին և ական
տեղութեամբ երկրաշարժ մ' եղաւ։ Երկրաշար-
ժէն մանրերկրորդ մ' առաջ զնարդն ու զանուռ
սպասագիր ցընող օգոյ թնազին մը բառեցաւ, անդի-
եալը՝ ետեւ եաւ, ու արագ երեքումներ եղան, ո-
րոնք մեծ աներան մէջ բնակողներուն սիրաը դո-
ջոցու ցին։ առաջ ապրեցութիւնը տասափիկ էր, ժո-
ղովարդը սարսափած փողոցները կը վաղեր, ու
եաւ թառ մն չեպու։

ԱՍՏԱԿԵԱՆ ՏԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՈՅՏԵՐԵԱՆ-ՊԱԼԵՒ, Օդոստով 22: Ճառակալ ու
ԴՆԵՐՆԵՐԻ ԱՐՄԱԿԵՍ Կը ըսէ: Կառավարութիւն
իրեն առաջարկած առևերազրյան վրաց գեր որու
շում մ'ըրած չէ: Երգել ծանուցած ենք որ պաշ
տուեից Խորհուրդը 113ն ու 14ն ժողովներու և
Խոյնու յաջօրդ երեք օրն այ Խորհուրդը շարու
նակից: Աեծ Խորհուրդը, օրն որ նոյն պատճառ ա
երեքշարժիք կամ չըրեցարիթին պըլ պիմ' որ ըլլա
18ն սկսու և բազմն մեխան որոշեց որ առևերա
զին առանց չափաւորութեանց լիկրնար ընդու
նուիլ: Ըս որոշուիլ վեհափառ կայսեր առջի
զուկեցաւ: Բանն ու Խոյնը երկրիս պատուցն ո
իրաւուց վրաց է և բարձրագոյն Վրան հօդն ան
որ անոնց գեմ' բան մը չգործուի: Աեկը լիկրնա
պահանջնը որ ան իրաւուենելը Խուսաստոնի զ
ընէ, եւ մենք համազուած ենց որ Դուռ ու իմ տզնի
դաշտակիցներուն հետ միաբան կը գործէ, :

“**Համանենուն** տէրութեան վիշապիար, պրտին
տէ խիստ կը փափաքի որ իր ու Առաստանի վիշապեամբ մէջ եղած աղէկ յարաբերութիւններ
ու մարանութիւնը հաստատուն մնոն, որն որ դրա
բախութիւն ամբ նոր շիփութիւններով վրդովու
ցան, պէտքէ միջոցներ գանելու կը ջանոյ, պրտին
վիշապոյն ժայռերը կորսութիւն ամիսց, պրտին
անց անցոյ ։ Ին որուած բարձրագոյն հրամանա
կոցսերական որոշումը ճանուցուեցաւ Դրան, ինք
ալ մեծ հաճութեամբ նոյնը Նիւելլոս կոմմին կ
խրկէ ։ Եթէ Առաստան ամեն ատեն Օսմաննեա
տէրութեան մէջ եղող Յունայ և ինքնայ ամենա
փոքր պատութիւններն ու արածութիւնները մե
հոգաբարձութեամբ հոգացած է, նոյն Օսմաննեա
տէրութեան վիշապեաներն այ երբեք չեն դադրա
ան ազգառութիւնները ներեր նորանար համբառական գործ
քերավ հաստատել, ցուցընելով իրենց բարի կամքը
քրիստոնեոց հապատկներուն վրայ ։ Աւստի վիշա
փառ Վապիդ-Ուէճիր հիմնիուան տիրող կազմը
ուն դադարի ովներով տագորուած իւ Առաստան
կայսեր ու զիզ բարեկամութեան ցոյց մը ընծայ լր
հակած ըլլալով, իր տէրութիւն կիբե
սիրելի ու վիշ բարեկամին որպիսութեանցը և
դաշնակցացը խօսքերուն վրայ զրած է և Սենիգի
քով իշխունին առ աղարկած ներք աղէկ կը կշեւ
Ասոր համաձայն ստորագրուց հրաման ընդունած
եւ առ յայտագրով կը ծանուցանէ ինէ Օսմաննեա
տէրութեան կատավարութիւնը բախի քայլարձը
քի ու Երբիանս պարզոց դաշնայ որոշանոց համաձայ
քրիտուն ական կրոնքին պաշտպան ըլլալու հաւա
տարին կը մնայ և վիշապան կայսրն ալ իրեն պա
աիր կը մ.պէ՛ Նեկ զերականոց պրոտութիւնները
որպանք իր նստիորդներէն Աքեւ և կը ու շշափու (յոյն
և կեցեցոյ արուած են, և իրու ալ արուած ու հու

սուստուած, պիշտ պրինցիլ եւ թէ հիմնիկ թէ եւրա
յնչ և իցէ յարձակում զանոնք պաշապանիւ, ո
տովից զատ յաւագան ծեսին այլ արդարութեան եւ
զաշնոց համեմատ՝ բարդ մեկու ծեսերուն արա ա
շնորհըներն այլ շնորհել: Եւ որովհետեւ գարձեար
կայսերական հրամանադիրը (Քէմանց) որն որ հիմնա
պատրիարքին ա. Յունաց կողերին խրկուեցաւ եւ ա
նոնց եկեղեցական իրաւունքներուն հաստատութիւնն
իր մէջը կը բավոնագակէ, կայսեր իրաւութիւններ
հրադաց նոր ձեզց մի պետք է անպետ, նոյնու որպէս
հետեւ առ հրամանագիրը, որն որ յօւնացան եկեղ
եցեցին, (օրուն պաշտոնաթիւնը Առուսաց կողաքա
ձեւը կ'առնեն) ամենայն երաշխաւորութիւնը կը
ապաց, ոյսու հետեւ առնեն հօգը պէտք է որ մերժէ, եւ
զիս երաշնիկ կը սեղում որ առ յցարապրցն հօգ
ինծի յանձնուած է:

ամսցին 15ն (Գետրուար 1853) տրուած կայսերական հրամագումարու ուղարկութեան առ այսուհետեւ ու այլեւաց հրամանազ իրեներէն ար յայսնի է որ մի համար կայսրն իր որոշումները չուղեր փափոխել:

11-115-01-55

ԱՐԵՎԱՆԻ տէրութեանց գահերէցը կ'ով . Առ
իւ Մասրբանի համար Ամերիկայի դեսպան ունեաւ
նէց . որն որ չէ թէ միայն Աղյամնեան ծովուն ա-
կողմը , հապա նաեւ ան կողմն ալ մէծ զրումացում է
գէշ ազգեցութիւն պատճառէց , ինչու որ առկից կ
հնաւեցընն թէ բիերս գահերէցն օրոշած է Խորա-
պայի տէրութեանց հետ կամ զիստին աղջու առա-
կապե տական և կոմ տղայական մէծ մէծ ջորդու-
բերուն մը բռնել : Առ մի դիկուածնն մէջ Միարա-
նեալ տէրութիւնները միջնորդութեան եւ ափա-
պե առ թէնան ընթացքի մէջ պիտօն տանի , իսկ եր-
կրօրդ զիստուածնն մէջ չէ թէ միայն իր ժողովրդասի-
րութիւնը , այլ նաև Հասարակացեառքնեան յարգ-
շուն պիտօն ընէ : Պր . Առուին ծնեալ գաղթիացի
ա . իր տարեւոր հասակին մէջ Ամերիկայի քաջա-
քայի եղաւ , եւ երբար ներակուած անդամ ըն-
արուեցաւ , նոյն ժողովքին մէջ արտաքը կարգի հէ-
դարդիական հօգի եւ զրգութիւնն խօմէց : Պր
Սույն ներակուածի ժողովքին մէջ Սպանիացը
Դապա կողութիւն միայն արձակուողներուն պաշտոնա

և յառաջացն ցիկն էր : Խեւս նոք կը պաւելու բանակն ողոքական թիւն յայտնի չքարոզից , բայց այնպէս կը ցուցընէ թէ զինուց նօրուսով միաւ բութեան ախող կը լիս կայ չիվասմաք : Արտօնի մարդ մը Սպանիայի աբքաւնեաց քով իրեւ գետակն անուանեած որիշ բան ըսել չէ , բաց եմէ անմը . ջամառիթեան սկիզբը մերժել , զօրն որ մինչեւ հինգ խառող գահէրեցները հստառաւուն կը պահէն : Կու ցէ կինոց կործակի , թէ պր . Առյլն ռամկապիտու կան առենակուր գետպանակն ընթացքին մշ մանել . լով ուրիշ հօգի ուսացած է , բայց իր նոր նորիկն մեկնելէն յառաջ պատուհան գէպքն առոր հակա ահեր կը ցուցընէ : Իր նոր մանելու օրուուն առջ գիշերը 5000 հոգւոց շատի մէկ կեղան ու ծալուհէններու . պատուիրներով ու նշանակներով նոյն գետպարկի տան առջեւէն անցան , և իրեն ցայդ առաջադ ըստն դրօշի մը քայ պատէս պրաւած էր . Կաղկեան կցցեաց ծաղիկը , ծովածացին բանախն որեւոք է հինգ պատիրակն ողջին ձեռքելն յափշտակել : Պր . Սուլն տան պատաշ ամին վայ եւլա . իր գետպանական մարդիկներով եւ ժողովքն քանի մը ոնդավաներով շրջապատուած : Ֆողովագեան մէջն մէկն իրեն խօսք ի խօսեցաւ , որուն մէջ ժողովզդեան ակնկալը . թիւնը յայտնեց որ գետպահնեն ջրոյ տեսապատճն վայցին Ամերիկա դառնալու առնելու . հասարակական ուժեան դրօշին վայ նոր ասաւ մը պիտի որ փայի (այս ինքն նոր աշերութիւն մը պիտո որ միանայ) : Եւ . Պր . Սուլն ու պատասխան աւլու տան ամենեան նոյնը շածակեց : Ամերիկայի գետպան մը , բաս . , ամենեան շիշտարիր յառաջ Ամերիկայի քաղաքացիք ըլլու և և . իրեւ քաղաքացիք իրաւունք ունի հին աշխարհ քիւն ժողովզդոց հաւաշանաց խել , նոք մինչեւ հին անեցած տիզը անց վայ կը մաս և և իր կինոց դաշտաբաներուն հաւաշարիմ կը լսայ , որովհետեւ միկարծեր որ Ամերիկայի հզը ազգը մի եւ նոյն սահմաննեն մշ մնայ , զօրն որ հասարակական ուժիւնն իր սիսւնը առնեն ուներ : Հնադիմուն բնիւից :

կու տան որ նշյն գետպահնը ընդգռնին։

ԱՐՄԵՆԻԱԿԱՆ

Ես շան պըտին երկընկեկ ու սպանց աշան զըմուռ
շատ նենան է . շըմ ունքը քիչ մը երկայն ու սրածոյը
են , ականջնելը կէս մը վիճացը ու մեր անկուած ,
առա ըներն երկայն ու ջրատ , մարմինն երկայն է ու
երթալոդ կը բարակենց . բոլոր մարմինը բաց ի
շըմ ունքն թանձր , երկայն ու հասարակուն և
մագերով ծով կուած են : Առ շանց շամ ձորագիտ-
թիւն , հաւատարմն թիւն ու արթնութիւն անի :
Իր պաշտօնն ուրիշ շնէրն շատ տարբեր է , ուր պր
աման շունը շըմ պայմ կապուած անզ կը պահպանէ
եւ կամ ուերն որսորդութիւն ըստած անձն օդնուկան
կ'ըլք , առ շունը բոլորովին տարբեր ծառայու-
թիւններով շատ տեղի պուտոններ կ'ընէ : Բայց պիտի
մէջ համերն ու անգերը գարնանափ արթնութեամբ
կը պաշապանէ , գոլիերուն եւ մանաւանդ գայլիրուն
գէմ ասսոտիկ քաջարաւութեանը կը պատերազմի :
Պայմն հնաւ կուուելու ևս սպաննելու որ ըլքս , դին
մէջ անձնութեամբ կը թողու , չուուեր , բայց քովին
որ միւնչ անար , որդէն զի յապիտութեան պարծանքն
ու թիշներուն չայս : Հաս անգամ զանազան տնզեր
առ շնէրն պյանէս կը գարնեկ յընեն , որ նորդ ան-
ներն հարկաւորութիւնն չ'ունենալու հօնու հոգայու-
թիւնը փորտիւն գուրս կը հանեն , կ'արածեն ու
յորմար անշ կը անհն . անձն յարձակմանքներու
գէմ կը պաշտօպանեն , ևս մերչն զարձանարի կոր-
դոգ հաս նորին փարախը կը գայլքնեն : Հոգիւր
գզերնեն կոտոր մը հաց կամ մին կը կոտէ . և այս
պէս վարժած են որ մինչւ սասարի սեսթութեննէ
շն դուն , վզերնեն վար չեն առներ չեն ուսիր , եւ
առ պիշ մը կերակուրը բուական կ'ըլք իրեն բո-

Աս շան կերպարանիքը թէկտւ և վարենի ու
խօսու նկարագիր մ'ունի, ի լիբոց պար տեղայնի
համբեղող ու հաւատարիմ է, իր ծառայութիւնը
յարատեւութեամբ կը կատարէ, քիչով կը շատա-
նայ. իր հօտին պահպանութեան ունեցած բնական
հակումն ուրիշ, շնորհէն շատ առջի է, նաև, իր տի-
րուն ու առն առն անձնիքներուն վայ մեծ սեր ու
հսկողութիւն կը ցացընէ: Հետեւ այ պատճենին-
ո՞ւ որն որ հաւատարիմ ազդիրէ առնուած է, իր
պատճենութեան ու աիրասիրութեան առ մօ հանա-

բայուլը : — Արամիքն ան լեռանց նեղ խորածորը հովանելը կը չկանկին, օրոնց ամեն մէկը նայն վայրենի ու անմասնոյ տեղեաց մէջ օրոշուած լընդարձակ սահման մ'աւելի, ուր որ իր հօտն ապատ կը թողու որ արածի, միայն երբեմն երբեմն հարկաւոր եզակ առեն շան սգնականութեամբը կը ժայռի : Անդ ամ ըն համբ մը իր հմագ տարատ աղընեւ ու հաւա աւրիթ շան հետ ցրուած ոչխարները մնաւուելու և ժայռից աղընելու հ'ելլը : (Հիւսիսաբնակ տպդերն իրենց ապարը շատ համուխ օդոյն անհարման իւեանցը կը վարժելունեն :) Խել մը ճանից ընելեն ետքը՝ շան հետ բարձրիկ սկսուցնալ անդ մը հ'ելլէ, օրդես վրցուած հօտն վայս անելի ընդարձակ անույ մ'աւ նենու : Եաց աղըն աս սեպացեալ գու ի մեր ժայռ աներեն վեր երեւ զժուար ըլլուցի՝ հարը զիկն ապահով անդ մը կը թուու, ապապերը որ տեր եւ զ առնայ ։ Հազի թափի մինչեւ լեռ առաջ և ապա թափի մինչեւ համար զանկած ապահով անդ մը կը հանու, մեծին ասկութեագ պաշտուած կը անունէ, օրներ սասարի շառաւմնեամբ կոտորեամ լըրանց վրա կը տարան իւ եւ ամեն բան անմասափառցիկ քա զում մը կը հանդին : Հայրը տուն առնելու համար անձական լույ վար ինչպայ կը սկսի, բայց արտաք յ կարգի հաւաշին, մեռաթեամ ու շփոթալթեամ պատուաւ : Համբան կը կորուցնընէ ու կը մոնըրի : Ան կողմերը յանուի գումուզ վասնեալից ու ճախճա խուա անցնելու և ջրերուն հոսուաց մէջն անցնելու ու երկրոյն տուն ասքին անցնի թափառելով՝ գիշերը վայս կը հանին : Վ. ունց կոխած անզօ գիտ նայու, շարունակ քալերով, վերջապէս մշուշի անհ նանեն գուրս կ'ելլէ ու լուսոյն արօս լուսով կը տեսնէ որ իր ձորին բերանը, իր իրմինն մնաերը հաներ է : Մուժ տուն աղան մնաւուեն մնաւուու ու գունեն սնկորելով՝ նոյն գիշեր իր անզը կ'անցըն և երկրորդ տունը կանուխ դրացեաց շեմ օրդին մնաւուելու կ'երիթու, Ն. մրոշ օրը լեռանց վայս ելլու ինսելով՝ կ'անցըննէն, ամեն խորածոր ները, արերը, ժայռակրոն պատուածները կը գրն նեն, բայց պարապ անզ ։ Իսկ համբան շան ինդունելու և ուռը մէկն աներեւ այս կը տեսնելու պարապ կ'ըլլու ։ Արբորդ օրը անմիմիմար հոյրը տուն վրաստելու կ'ելլէ, եցնողէն քարե սիրու միջատ կ'այս հոյր տա անհարա մուզի ուղարկու մուկուդ ձայն կամ ա զաղակ մը չէր լսեր : Եթի որ իրիկուան յոգնուուն գործաւ, բիրեն պատուեցին որ քիչ մը տուոջ շան եկած եր, բայց իր սովորական պատուուն ունենելու երաքը յանկար աներեւ ցըդ նոյն առաջ կ'անց : Աս հաւատարիմ շանը զեւը զեւը մը չէր երեւար, եւ որազ ընթաց հոսուաց շառաւինեն, ովի վայս զայտու արծիւներուն ձայնն ու ցրուած հանին քար ա զաղակ մը չէր լսեր : Եթի որ իրիկուան յոգնուուն գործաւ, եւ երբոր շանը նորեն տուն գործաւ և եւ իր սովորական հոյր առներով՝ հեռաց սկսելու հոյրը սկսանը կը պատեւին և ույնուա աշքերի վիշ մը կը ասնայինն, որ կրամբեան լըրանց վայս ճակիւրութենան ընունիրուն սիրաց սպասափու ու իրիթուով կը լցընի : Ծունը նցն ժողովագաւոր ու սկսագեալ զար ի վայր տեղին վար իւս ու վաղերով պար մը մասաւ, որուն բերանը զբին հասակին հաւատոր կ'իյնար : Համբան ալ շատ մէծ գտաւուուեամբ սովարով՝ շան հունեւն առ վասն գայից տեղ կը լցաւ երթու, բայց ներ մուան ա մեն ինչ զարմանը ունեցու, ինչպիս ապշեցա մաս ունենալով որ օրդին ժորի մը կ'աթընան՝ շան մերուն հայր կ'ուսէր, իսկ շունը բազ կ'եցած՝ հա ճութեամբ մը երեւ կը նայէր : Տեղոյն զիրեւն ու ողուն պատման իւ խնացուեցու որ նոր վշին բերանը հասած կամ նկած կամ սորուար վար իջած ու մինչեւ ուրը հասած եր, ուսիից որ հոսակի մէջ շինապատճեալու համար անց շինապատճեալու համար անցնելու շին շարք անցնելու և բայց հայր կ'երակիրէն զգեւիրով՝ աղան պա վասան մահարն ապատած եր, եւ զիկն անցնեն ինչ լըր թողուր բայց միայն ան ատեն երը որ հարկ կ'ըլլար հաց բերելու, ովի որ շատ շուսութեամբ

Եւ առանց ժամանակ անցողները կ'ընեն :
Վահանուն ծանօթ է որ Եւ-բազոյի մեծ քաղաքաց
մէջ՝ գլխավոր Տաճարաներուն վաս ինչ աղջուկ ու
շփոթութիւն կ'ըլլայ, երբ որ լցուն ընկանարած
կառաց շարք մը նցն Ծովիկն կ'անցնի ու անցնեղ
գաղողներուն անցըր կը խօսիան։ Եթէ որ հարի
ըլլայ աստիճ տևիդ մը ուժաբաց կամ խոզերու

գումար մանցը ներկայ էր, ու հսկուական շուն իր դպրուանութիւնն ու Տարպեսի եր մասնութու կերպով մը կը ցացըն ։ առաջն անդին քաղկելով՝ ամփոփ կը պատի կը պահէ ցուուած համը, անչ նազանի օքանաց ականունքն թեթիւ. մը խանձնելով՝ Կարգի կը խոժէ ու հօտը, բայած կը քը: — Անգամ մը լուսունի բազմամիզի մէկ համբուն վրայ երկու հովի իրենց ոչխարսելու ուղղընելու կը ըստ՝ Մաքինց (Քուազին) վրայ անցնող գարձու ակնուիսն պատճառաւ չէին կրեար անցնիք: բռն Տամբուն վրայ կառաց բավարար եւս առաւել դժուարին կը պար. ուրիշ Ճար վրար, հարկ եր հօտը կեցընել: Խայց հովուաց շները հովիներէն առելի խելացի գունուկան: Հաջերով ու զանուզն սպանափիքն ըստ՝ ոկան ոչխարսերը գեղ ի գեամին եղերբին երկայնա մեւան քը: մէկ կարգի մէջ զնել եւ որպէս զի ոչխարսերն իրարմէ քածնութին կուտ շնուորին, մէկ շոնէլ մէկ հայրէն մէկայ շոնը մէկու եայրէն մինչև շարքին մէր խուզ զը կ'ըրիմացին կու զային, եւ վիրէն մէկր մէկոյէն կը քածնութին: Այսպէսով ոչխարսերը մէկ շարքի մէջ կարգ ու յառաջ կը քշէն, եւ նր որ ոչխար մը ինչ եւ ինչ որուանարով կորդէն կը խոտորէր, հուստուրին պահապանն անմիջապէս համիլում կոմ մէկիմեւ մը խանձնելով՝ կարգի կը խոժէր, որպէս զի միստացող ամբոխին մէջ շնորսու: Ասանկով անցան բացին ունեն հուսդիսաւեմերան զարմացմանը, որուց զայսի համ վանեցի մը հանդիպելու, հովուն մէկը ոչխարաց գլուխն անցած, մէկաց վիրջապահն թիւն ըներով, իսկ պահուածուն թիւնն ու կառավարութիւնը շներ յանձնելով:

Վասրուսն զեղեցիկ իրիկան մը, երբ որ ժուռ գայրը երած էր, կը սուզդլիացի Տեղինակ մը, առութին վրայ համեւ մը անուայ, որ ին շնու ու խորները կ'արած եր: Երեւր մաներու վրայ եր. համան իր առջըրական հօն, հօն, ձայնով հօտը Ժազի կ'առջը, շոնը մէկն ուր ելու ու զաշտավարին վրայ թիվէ թուփ ցատը թուլը յըրաւած ոչխարները սկսու ժողովի: Առաջնորդ ինը համին զըլախու անցնէ համան առջւեւն կ'անցնէր, որն որ անցաները կը համբեր: Վանքը հան չեն, պուաց մէկն համբեր: Սոտ վրայ շոնը քիթը գեղ ի գեամին հուխած՝ շոր զին կը վազէր կը վազմառէր, մինչեւ պակուու ոչխարը դառաւ, որն որ համին բառ աշերուն ընկածուն երաւ, ունեն ուստու մանի մը մէջ հանած

կերպության մեջ համարվութիւն է առ այս կերպությանը, որովհետեւ բարդ աղատան էր, իսկ շան ազգանակուն քայլ բրդի մեջիր կայն։ Համբար գումարացն ըսներ գովեց, զանդաղ ոչխարթն ար սրբազնության, որն որ կործ ես թէ յանցաւոր ճանչեալում՝ դժխակոր հօտն մէջ մաս կրուուեցաւ։

Ապահովից համբար շներն աշխարհիք ամսնեն գեղեցիկ շանց կարգը կը ման զբարիլ, առանք սպա-նիքակուն իրանց վրայ Ուշինա ըսուած պարագները կը ուստի հպանեն։ Օգերենաւ վրայ մէն ամսը մ'ուսին երկամի է վշերով, որով դպյուեան յարձականան ապահով կը լսան, վասն զի գոյցը շան հետ կուտե-լու ամեն կը նոյն որ պղն բան ու խոցէ։ Եսոնք շատ քաջար բնու միին ունեն, մազուրու ոչխարթներն առանց բնու միին բանեցընելու անգերնին կը գար-ձնեն։

Վարձը աստիճանի չըլքուսունեաց զդաշաբանվեմ ըլք, մարգուն ձեռքը դպրէիք մըն են, օրով որ զի-
րենը ուղածին պէս իր զիւրովնեանը կը գործա-
ծէ, և առ առ զդաշաբանվերը իննորանց բնուուա-
կութեան համաձայն՝ կրթութեամբ աւելի եւս կը
փափեցինք: Չան ամենէն աւելի գործունեաց զդա-
շաբանվերը՝ հասառութիւնն ու բնելիքն են, օրուք
կրթութեամբ ու այսորութեամբ զարմանալի պրո-
թեան կրնան հասեիլ: Չան զարմանալի է ընտթեան
ու անհաւութիւնը կամ հաւասարութիւնը՝ օրով
իր ձերքերը հաւասարացնի և, ըստ համեմատու-
թեան ամենուն կը բաշխի: Քարձը լերաց փայ
ժնակող վիթը՝ շատ բարձր աստիճանի աշաց պրո-
թիւն ունի: Ասօր Հակոսակ ունի էլքիւրը՝ որն որ
համբանակուտ տեղիք կը էնեաց, շատ նուազ ու կարծ
տեսութիւն ունի: Ցէսր իննորանիք, նապաստակն ու
ճագարը, շատ աղջկ կը լսեն. յափշտակող ան-
ուղնութիւնը պրատեն են, բայց ականնին քիչ կիր-
պառը եւ է: Մէկ զդաշաբանիք առաւելիքութիւնը
մէ իսկն ուսացն իւնինը կը բարեխսան: շանը (ըս-
տականաց բարակները գուրս հանելով՝ պրոնց հա-
սառութիւնը տկար, խկ տեսութիւնը շատ զարար

Ե. այնպիսի սուր տեսաթիւն մը չունի բայց հա-
սաթիւն ու ականջները շատ սուր են: Այն
զգացրածաց կատարելութիւնը շատ մը տունքածեց
հորդաւոր է, որցև դի մասը ակեց իր ազգաւազ
հոգոյ եւ ձեռք բերածք պահպանէ:

բանին կաղմանաթեան վրայ խօսելու, կուզենն համառապատի միմացրենէ որ ամեն ըդգրուածնեաց քիմն ուղղորդ բաժանման իր երկու մաս կը բաժնուի, որոց ներքին երեսը փափռէ կաշով մը ճածկաւած ու միշտ խօնաւ. և այս կաշին անմիմի ամհամար արեան երակներ ունի, մասնիկ ամսայն անոր վրայ տարածուած են հոտաւութեան ներգոները՝ որոնց ոկիզը կամ գրուին ընդդիմ հետ հաղորդավաճիւն ունի: և աներդիներու բազմութիւնը՝ հոմեռասպանութեամբ շատ արեիք է յափիշուակող կենց անեաց քան թե ուրիշ չորբուածնեաց վրայ, որով համ աւնեցող մարմանը ամենափոքը մասնիկները քիմն չնեւըք եղունքն իսկուա պատերուն վրայ կը բռնաւի և ներդրեածն միջնորդութեամբն ըզդդիմ ազդեցութիւն կը լիւ: — Եօսմիքրինէ ու պառմենային նշանաւոր բնագններն կը հաստատեն որ Խրապացւոց եւ, որին բազարականացն այ առջաց քիմը՝ Ամերիկայի ու Ասիդիկէ Անգլիա կապերուն գրեթէ փայբենացաց բնակչաց քիմն նայելով՝ ամերիկացին է ու նուազ կերպաւորեալ: Ատքի բնագնները կը լսէ որ հօֆտահաւան տորի սուալ պիտառելիքին դիմաւուն Հերկի մը հոտաւութեան ներքին գործարաններին արաւոց կարգի մէծ ու շատ տվէկ կերպաւորեալ էին: — Այսպէս ըլուն ալ իր հոտաւութեան ներքին դրած լուսններուն կոտարելութեամբն ու քիմը միջունու բանելով, որով հոտաւութեամբն առ պիտի սուալ գիմնութեամբ կը բաժնուի, որով հոտաւութեամբն ամսնափոքը մասնակին ալ գիմնութեամբ խօնաւ պատերուն վրայ կը բանաւին, շատ աղեկ համ կ'առնէ: Քիչ մը յուս ու աջ լսինք որ աս զգացարանքները կիման պատիւ եւ կրթութեամբ ու վարժութեամբ զննազնն գործածութեան դայ: ամեկա յայսնի փորձերով դիմունքը: Ըստ հոտաւունն՝ աջոււս մը հարածած ատեն, երբ որ ըստ պատահման գիմնոցը շատ աղաւենի գտնէ եւ իր հալածածն ուրիշներուն մէջ խառնուի, զննիկո մէկայներէն կը զննազննէ: Հասարակ շունչ բազմամարդ ճամփու մէջ՝ իր հեռաւոր տէրը կը դանէ: Տան շներին ունաձայն մը լուրջուն պէս կը սկսին հացել, բայց եկալն իրենց ծանօթ մէկն ըլլոյնէ, զեւ շատուած՝ ուրախութեանէ կը ոկիտ ցորդ քրութեւ:

շատարակ զարուիր զոր որ պարունակը ու, ու
ինչ, ասիցուակող թռչունները շատ սուր հասառ-
թիւն ունենան, որով շատ հասար աեղեր զի բ-
լան ինձնան, բայց օտիսական կը ցուցընէ որ ա-
մուսնունց հասառութիւնը յափշուակող չըրքասանեաց
հասառ թիւննեն շատ զար է, մանաւանդ թէ եւ ու
զիսն ներկայ ը ըստը կրեան խնամուլ: Հետեւեալ
փորձերը կ'երեւաց թէ նցյ կործ իրը հասառակա-
նն: Օտիսական եղջերուի մըրթ մ'առաւ ու խոտով
լցուց, մըրթը բոլորապին ըստնալին ու պնդուալին
էսու: բայց զայսի մը վրայ կոնքին վայ պատե-
ցոց: Քիչ մը եւաբը անդզ մը թաւու ու մեին եւ-
թրասի մարմին վրայ յարձակեցաւ, եւ տանձ նեւ-
գութիւնն իմանալու եղթերուին զիրաւ միրաւոր-
յու տեղերը սկսաւ կառուց զարնել: բայց եր զանց
պարագ տևնանդով՝ կաշին բրցնենաւ սկսու, և
մասնաւ մասպահեամբ մը կաշւցն մէջ յաւա-
ցած միզ դանելու եւեւէ կ'ըլսոր, զորն որ եւ ու
մէկ զդայարակեքը կիսար իրեն գուշակեր: Բայց երը
որ սեռու թէ մէջ բարակն զայ բան չկայ, և ծ-
ահանութեամբ կարծու որոց թազ տուաւ և ողը
պացաւ՝ ուրիշ որո մը գոնիւու, որուն աւելի ին-
տուր աշուրները կ'աւաշնարդենն քան թէ քիթէ՛
Սոյք վրայ սուտիւնն հակառակ ուրիշ փորձ մ'ա-
րաւու: Յասկան խոշոր խող մը քանի ուր իսրուն
փափ մը մէջ զրաւ, զբան ալ քիչ մը եղի դով ու
խուալ ծածկեց: Եսիկա Յումբուի մէջ ըստու, որ ա-
մուսն այրեցած զատույն տակ զի մը ինիստ շուստ
փառի ու կը հասի: Խելպէտո շատ անգնելի նցյ տե-
ղոյն զանազան կողմերէն ունցուն գացին, բայց եւ
ոչ մէկը կըցու ինձնաւ կամ համ տանել: Ասոր
հակառակ շներն իրենց հուսուութեամբը գուման
միար բոլորունին լուփեցին: Զանազան ուրիշ փորձե-
րով ոյ ինցուաւոյս որ վանդակի մէջ փակուած
արծիւները ձացերը անձնելին յասաշը չեն կրամ-
իմնուզ որ առջևնեմն կերպիւր կայ, որըսի մօ-
ւլ ըլսոր:

1. 1982-1983 年度小學四年級

Digitized by Google

Անձնագիր 100 բնակչութեանը՝	—	առ. պար. գ. ամս.
Ավագութեան 100 ընթացքի թվաքանի 108% ^{1/2}	1/2 ..
Պատուաց 300 հաշված քայլու 108% ^{1/2}	2 ..
Վաճառք 1 մասնա ուղարկը՝	10.38 ^{1/2} ..	1 ..
Համակարգ 100 պահուա թվակիր՝	— ..	2 ..
Մարդաբան 300 քայլու՝	— ..	2 ..
Ավագութեան 300 պահուա թվաքանի միամա՞ս՝	108% ^{1/2} ..	2 ..
Փարփառ 300 քայլու՝	128% ^{1/2} ..	2 ..
Գրանցութեան Արդի 120 քայլու՝	108 ..	3 ..
Պայման (Օպուս 29) 410-414 քայլու 1	41 ..